

მულტიდისციპლინარული სწავლება

საკითხის განხილვის მიზანია:

მულტი ან ინტერდისციპლინარული სწავლების პროცესების თავისებურებათა განხილვა

სასწავლო ამოცანები

საკითხის განხილვის საფუძველზე მსმენელი შეძლებს:

-) განსაზღვროს საუკეთესო შესაძლებლობები მულტიდისციპლინარული სწავლებისთვის;
-) გამოიყენოს მულტიდისციპლინარული სწავლების ის მეთოდი, რომელიც ყველაზე უკეთ მიესადაგება თითოეული სტუდენტის ინდივიდუალურ საჭიროებებს;
-) ხელი შეუწყოს მულტიდისციპლინარული სწავლების დანერგვას შესაფერის შემთხვევებში.

მულტიდისციპლინარული სწავლების მნიშვნელობა

ჯანდაცვის სისტემის ეფექტურობის უზრუნველყოფის ერთ-ერთი მთავარი პირობაა იქ დასაქმებული პროფესიონალების ურთიერთშეთანხმებული მუშაობა, რაც გუნდური მუშაობის პროცესში ვლინდება.

მნიშვნელოვანია, სხვადასხვა დისციპლინის პროფესიონალთა ურთიერთობა და ეფექტური თანამშრომლობა, რაც მათ საერთო მიზნის მიღწევაში დაეხმარებათ. მრავალდისციპლინარულ სწავლებას განსაკუთრებული მნიშვნელობა აქვს, საქართველოში საოჯახო მედიცინის მოდელისათვის ადამიანური რესურსის გადამზადების პროცესში.

საოჯახო მედიცინის მოდელის ეფექტური ფუნქციონირების უზრუნველყოფა, მხოლოდ კარგი გუნდური მუშაობის პირობებში შესაძლებელია. ამ გუნდების ფორმირება კი, სწორედ პროფესიული წვრთნის ადრეულ ეტაპებზე უნდა დაიწყოს.

ამ პრინციპის გათვალისწინებით “მომიჯნავე სპეციალობების ექიმების ოჯახის ექიმად გადამზადებისა” და „ზოგადი პრაქტიკის ექთნების გადამზადების“ პროგრამების ფარგლებში განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა მრავალდისციპლინარული სწავლების კომპონენტის განხორციელებას, რაც სასწავლო პროგრამის საერთო ხანგრძლივობის 10%-შეადგენს (96 აკადემიური საათი).

რა არის მულტიდისციპლინარული სწავლება?

მულტიდისციპლინარული სწავლება გულისხმობს:

-) სწავლას სხვა პროფესიონალებისაგან და სწავლას მათ შესახებ;
-) ერთობლივი მუშაობისათვის აუცილებელი ცოდნისა და ჩვევების შექმნას;

-) საკუთარი პროფესიული როლის გააზრებას გუნდური მუშაობის პროცესში.
-) მულტიდისციპლინარული სწავლების პოტენციური სარგებელი
  - o ხელს უწყობს სხვადასხვა სფეროს პროფესიონალთა შორის ორმხრივი ურთიერთგაგების ჩამოყალიბებას;
  - o აძლიერებს პროფესიულ ემპათიას და ხელს უწყობს სხვა დარგის სპეციალისტთა ჩვევების უკეთ გააზრებას;
  - o აუმჯობესებს ურთიერთკავშირს სხვადასხვა პროფესიონალებს შორის;
  - o ხელს უწყობს რეფერალის პროცესის სწორად აწყობას;
  - o პროფესიონალების მეტ მნიშვნელობას ანიჭებენ პაციენტის მომსახურების პროცესის მთლიანობას (პოლისტიკურობას);
  - o ხელს უწყობს გუნდის ფორმირებას, პროფესიონალებს შორის ნდობის გაძლიერებას და თანამშრომლობას;
  - o სტუდენტები უკეთ აცნობიერებენ საკითხის არსს;
  - o ამცირებს „სტერეოტიპის“ ზეგავლენას;
  - o ასუსტებს პროფესიებს შორის საზღვრებს;
  - o იძლევა სასწავლო რესურსის მაქსიმალური გამოყენებისა და გაზიარების საშუალებას;
  - o ამცირებს გაორებებს (დუბლიკაციას) სასწავლო პროცესში

თუმცა

-) მხოლოდ მცირე ემპირიული ფაქტები ადასტურებს, რომ „ერთობლივი მეცადინეობები“ უდავოდ გააუმჯობესებს „ერთობლივი მუშაობის“ ხარისხს;
-) დიპლომამდელ ეტაპზე სწავლების ამ ფორმას სტუდენტები დადებითად არ ეკიდებიან, ვინაიდან მათთვის ჯერ კიდევ ბუნდოვანია მომავალში საკუთარი პროფესიული როლი;
-) მულტიპროფესიული სწავლების კონცეფცია ახალი არ არის. დიდ ბრიტანეთში მულტიდისციპლინარული სწავლების კურსი 1978 წელს არის აღწერილი: ერთ კვირიანი კურსი ტარდებოდა სამედიცინო სკოლის პირველ კურსზე. პროგრამაში სამედიცინო სკოლის 6-8, საექთნო სკოლის 2-4 და ფიზიოთერაპიის კურსის 2 სტუდენტი მონაწილეობდა (Beynon).

მრავალდისციპლინარული მეცადინეობის დაგეგმვისას უნდა გაითვალისწინოთ:

-) მსმენელებთან დაკავშირებული ფაქტორები, როგორცაა:
  - o რამდენად შეთავსებადია ერთმანეთთან პოტენციული სტუდენტების განათლების დონე და პროფესიული გამოცდილება;

- რამდენი მსმენელის მონაწილეობაა მიზანშეწონილი კონკრეტულ შემთხვევაში;
- როგორია პოტენციური სტუდენტების ცოდნა, ჩვევები და მიდგომა და როგორ აისახება ეს მრავალდისციპლინარული სწავლების პროცესზე.

) მასწავლებლებთან დაკავშირებული ფაქტორები:

- რამდენად კომფორტულად გრძნობს თავს მასწავლებელი ამ როლში: თუ მოსწავლეები სხვა პროფესიის წარმომადგენლები არიან, ამ შემთხვევაში უმჯობესია იმავე პროფესიების მასწავლებლების ჯგუფის ჩამოყალიბება, რომელიც უკეთ უპასუხებს მულტიპროფესიული აუდიტორიის საჭიროებებს.
- ისიც უნდა ითქვას, რომ მასწავლებლის შერჩევაზე მეტად მნიშვნელოვანია იმის უზრუნველყოფა, რომ თითოეულ პროფესიულ ჯგუფში გამოიყოს გამოცდილი ლიდერი, რომელიც დაეხმარება მასწავლებელს მეცადინეობის წარმართვაში იმგვარად, რომ თითოეულმა პროფესიონალმა მიიღოს ის, რაც მას ნამდვილად სჭირდება.
- მასწავლებელი მულტიპროფესიული აუდიტორიისთვის „პროფესიული როლის მოდელს“ უნდა წარმოადგენდეს;

მრავალდისციპლინარული მეცადინეობის ორგანიზება

) მრავალდისციპლინარული მეცადინეობის ორგანიზება საკმაოდ დროსა და ძალისხმევას მოითხოვს. კარგი იქნება, თუკი მეცადინეობის ორგანიზების პროცესში შემდეგ ასპექტებს გაითვალისწინებთ:

- ეცადეთ თავიდან აიცილოთ ნებისმიერი ფაქტორი, რაც ხაზს გაუსვამს განსხვავებას მეცადინეობაში მონაწილე პროფესიონალებს შორის, მაგ. უნიფორმა ან თეთრი ხალათი. ეს გააძლიერებს ბარიერს და ხელს შეუშლის ურთიერთობას;
- უმჯობესია, თუ სხვადასხვა პროფესიონალები ერთმანეთთან ახლოს დასხდებიან;
- შექმენით ნეიტრალური, კომფორტული გარემო;
- მსმენელები ერთმანეთს შესაძლოა არ იცნობდნენ, ამიტომ მნიშვნელოვანია ამომწურავი საწყისი ინფორმაცია და „ყინულის ღლიობის“ ტექნიკის გამოყენება;
- მეცადინეობის მსვლელობისას არ დაუშვათ რომელიმე პროფესიის დომინირება;

